

ΝΟΜΟΣ: 1876/90

Ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις και άλλες διατάξεις
(ΦΕΚ 27/Α/8-3-1990)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Συλλογικές Συμβάσεις

Άρθρο 1

Έκταση εφαρμογής του νόμου

1. Ο νόμος αυτός αφορά όλους όσους εργάζονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου σε οποιονδήποτε ημεδαπό ή αλλοδαπό εργοδότη, επιχείρηση, εκμετάλλευση ή υπηρεσία του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα της οικονομίας, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι εργαζόμενοι στη γεωργία, κτηνοτροφία και συναφείς εργασίες, καθώς και οι κατ'οίκον εργαζόμενοι.
2. Εφαρμόζεται επίσης και σε φυσικά πρόσωπα τα οποία αν και δεν συνδέονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας παρέχουν εργασία υπό συνθήκες εξάρτησης και εμφανίζουν ανάγκη προστασίας αντίστοιχη με αυτή των εργαζομένων.

Άρθρο 2

Περιεχόμενο της συλλογικής σύμβασης εργασίας

Η συλλογική εργασία μπορεί να ρυθμίζει:

1. Ζητήματα σχετικά με τη σύναψη, τους όρους λειτουργίας και τη λήξη των ατομικών συμβάσεων εργασίας που εμπίπτουν στο πεδίο ισχύος της.
2. Ζητήματα που αφορούν την άσκηση του συνδικαλιστικού δικαιώματος στην επιχείρηση, την παροχή συνδικαλιστικών διευκολύνσεων και τον τρόπο παρακράτησης των συνδικαλιστικών εισφορών και της απόδοσής τους στις δικαιούχες οργανώσεις.
3. Ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης, εκτός από τα συνταξιοδοτικά, εφ' όσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τη συνταγματική τάξη και την πολιτική των δημόσιων φορέων κοινωνικής ασφάλισης.
4. Ζητήματα σχετικά με την άσκηση της επιχειρηματικής πολιτικής στο μέτρο που αυτή επηρεάζει άμεσα τις εργασιακές σχέσεις.
5. Ζητήματα που αφορούν την ερμηνεία των κανονιστικών όρων της συλλογικής σύμβασης εργασίας.
6. Ζητήματα που προβλέπονται στο άρθρο 12 του ν. 1767/1988 (ΦΕΚ Α΄ 63) με επιφύλαξη και των αρμοδιοτήτων των συμβούλων των επιχειρήσεων.
7. Τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών.
8. Ζητήματα σχετικά με τις διαδικασίες και τους όρους συλλογικής διαπραγμάτευσης, μεσολάβησης και διαιτησίας.
9. Η συλλογική σύμβαση εργασίας μπορεί να περιέχει ρήτρα ειρήνης σχετικά με τα ζητήματα που ρυθμίζει.

Άρθρο 3

Είδη συλλογικών συμβάσεων εργασίας και αρμοδιότητα σύναψής τους

1. Οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας διακρίνονται:
 - α. Σε εθνικές γενικές, που αφορούν τους εργαζόμενους όλης της χώρας.
 - β. Σε κλαδικές, που αφορούν τους εργαζόμενους περισσότερων ομοειδών ή συναφών εκμεταλλεύσεων ή επιχειρήσεων ορισμένης πόλης ή περιφέρειας ή και όλης της χώρας.
 - γ. Σε επιχειρησιακές, που αφορούν τους εργαζόμενους μιας εκμετάλλευσης ή επιχείρησης.
 - δ. Σε εθνικές ομοιοεπαγγελματικές που αφορούν τους εργαζόμενους ορισμένου επαγγέλματος και των συναφών προς το επάγγελμα αυτό ειδικοτήτων όλης της χώρας.
 - ε. Σε τοπικές ομοιοεπαγγελματικές, που αφορούν τους εργαζόμενους ορισμένου επαγγέλματος και των συναφών ειδικοτήτων συγκεκριμένης πόλης ή περιφέρειας.
2. Οι κλαδικές επιχειρησιακές και εθνικές ή τοπικές ομοιοεπαγγελματικές συλλογικές συμβάσεις δεν επιτρέπεται να περιέχουν όρους εργασίας δυσμενέστερους για τους εργαζόμενους από τους όρους εργασίας των εθνικών γενικών συλλογικών συμβάσεων.
3. Οι εθνικές γενικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας συνάπτονται από τις τρίτοβάθμιες οργανώσεις των εργαζομένων και τις αναγνωριζόμενες ως ευρύτερης εκπροσώπησης οργανώσεις των εργοδοτών ή πανελλήνιας έκτασης.
4. Οι κλαδικές συμβάσεις συνάπτονται από πρωτοβάθμιες ή δευτεροβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις που καλύπτουν εργαζόμενους ανεξάρτητα από το επάγγελμα ή την ειδικότητά τους, ομοειδών ή συναφών επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου και από εργοδοτικές οργανώσεις, ειδικά όμως για τους εργαζόμενους στις τράπεζες, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν εργοδοτικές οργανώσεις του κλάδου, από μεμονωμένους εργοδότες που εκπροσωπούνται με κοινό εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο ή εκπροσώπους, εφ' όσον αυτοί οι εργοδότες καλύπτουν τουλάχιστον το 70% των εργαζομένων στον κλάδο.
5. Οι επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις συνάπτονται από συνδικαλιστικές οργανώσεις της επιχείρησης που καλύπτουν τους εργαζόμενους, ανεξάρτητα από την κατηγορία, τη θέση ή την ειδικότητά τους και, εφ' όσον αυτές ελλείπουν, από τις αντίστοιχες πρωτοβάθμιες κλαδικές οργανώσεις και από τον εργοδότη.
6. Οι εθνικές ομοιοεπαγγελματικές συλλογικές συμβάσεις συνάπτονται από την πλευρά των εργαζομένων από δευτεροβάθμιες ή πρωτοβάθμιες ομοιοεπαγγελματικές συνδικαλιστικές οργανώσεις πανελλήνιας έκτασης.
Από την πλευρά των εργοδοτών, οι εθνικές ομοιοεπαγγελματικές συλλογικές συμβάσεις συνάπτονται από εργοδοτικές οργανώσεις ευρύτερης εκπροσώπησης ή πανελλήνιας έκτασης.
7. – Οι τοπικές ομοιοεπαγγελματικές συλλογικές συμβάσεις συνάπτονται από ομοιοεπαγγελματικές συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων, πρωτοβάθμιες ή δευτεροβάθμιες, τοπικού χαρακτήρα και από εργοδοτικές οργανώσεις.

Άρθρο 4

Διαδικασία διαπραγματεύσεων – Δικαίωμα και υποχρέωση για διαπραγμάτευση

1. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών και οι μεμονωμένοι εργοδότες έχουν δικαίωμα και υποχρέωση να διαπραγματεύονται για την κατάρτιση συλλογικής σύμβασης εργασίας.
2. Η πλευρά που ασκεί το δικαίωμα για διαπραγμάτευση οφείλει να γνωστοποιεί στην άλλη πλευρά με έγγραφο τον τόπο των διαπραγματεύσεων και τα υπό διαπραγμάτευση θέματα. Το έγγραφο αυτό κοινοποιείται στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.
Με το ίδιο έγγραφο γνωστοποιούνται τα εξουσιοδοτημένα για τη διαπραγμάτευση πρόσωπα.
Η άλλη πλευρά οφείλει να προσέλθει σε διαπραγμάτευση μέσα σε 10 εργάσιμες ημέρες από τη γνωστοποίηση των θεμάτων και να ορίσει τους αντιπροσώπους της.
Η προθεσμία αυτή περιορίζεται σε 24 ώρες, εφ' όσον πρόκειται για ζητήματα που απαιτούν από τη φύση τους άμεση αντιμετώπιση.

Ο ορισμός των εκπροσώπων των συνδικαλιστικών οργανώσεων για τη διαπραγμάτευση γίνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου τους, εκτός εάν το καταστατικό ορίζει διαφορετικά.

3. Οι διαπραγματεύσεις διεξάγονται καλόπιστα και με πρόθεση να επιλυθεί η συλλογική διαφορά. Τα μέρη οφείλουν να αιτιολογούν τις προτάσεις και τις αντιπροτάσεις τους.
4. Η εργατική πλευρά δικαιούται να αξιώσει από την εργοδοτική πλήρη και ακριβή πληροφόρηση καθώς και την παροχή όλων των στοιχείων που είναι αναγκαία για τη διευκόλυνση των διαπραγματεύσεων των υπό συζήτηση θεμάτων και αναφέρονται στην οικονομική κατάσταση, την οικονομική πολιτική και την πολιτική προσωπικού της επιχείρησης.

Οι διατάξεις των παραγράφων 4, 5 και 6 του άρθρου 13 του ν. 1767/1988 εφαρμόζονται ανάλογα στην περίπτωση του άρθρου αυτού.

Οι δημόσιες αρχές έχουν την υποχρέωση να παρέχουν τις αναγκαίες πληροφορίες που αφορούν τις εξελίξεις της Εθνικής Οικονομίας καθώς και στοιχεία για τους τομείς απασχόλησης, τιμών και μισθών.

5. Συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων της ίδιας επιχείρησης, κλάδου ή επαγγέλματος δικαιούνται να παρέμβουν στις διαπραγματεύσεις που τους αφορούν.

Εφ' όσον συνυπογράφουν τη συλλογική σύμβαση εργασίας, δεσμεύονται από αυτήν.

6. Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων και της διαδικασίας μεσολάβησης και διαιτησίας, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων διατηρούν το δικαίωμα της απεργίας, εκτός αν αυτό έχει αποκλειστεί από προηγούμενη συλλογική σύμβαση εργασίας.
7. Κατά τις διαπραγματεύσεις τηρούνται πρακτικά, τα οποία υπογράφονται από τους αντιπροσώπους των μερών.

Άρθρο 5

Διαδικασία υπογραφής και θέση σε ισχύ της συλλογικής σύμβασης εργασίας

1. Εφ' όσον οι συλλογικές διαπραγματεύσεις καταλήξουν σε συμφωνία, αυτή καταρτίζεται έγγραφα σε τρία πρωτότυπα, τα οποία υπογράφονται από τους αντιπροσώπους των μερών.
2. Στο έγγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας πρέπει ν'αναφέρονται οι συνδικαλιστικές οργανώσεις που συμβλήθηκαν και οι εκπρόσωποί τους, η χρονολογία της κατάρτισης και η έκταση της εφαρμογής της.
3. Το ένα από τα πρωτότυπα κατατίθεται από τον εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο στην αρμόδια κατά τόπο Επιθεώρηση Εργασίας της Νομαρχίας όπου καταρτίστηκε η συλλογική σύμβαση εργασίας.

Ειδικά όμως η Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας και οι κλαδικές και εθνικές ομοιοεπαγγελματικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας κατατίθενται στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας.

Ο αρμόδιος υπάλληλος συντάσσει πράξη κατάθεσης επάνω στο πρωτότυπο έγγραφο, η οποία υπογράφεται από αυτόν και από τον καταθέτη.

4. Σε κάθε Επιθεώρηση Εργασίας της Νομαρχίας και στην αρμόδια κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας τηρείται ειδικό βιβλίο συλλογικών συμβάσεων και διαιτητικών αποφάσεων όπου καταγράφονται όλα τα βασικά στοιχεία της συλλογικής σύμβασης εργασίας καθώς και οι προσχωρήσεις, οι επεκτάσεις, οι καταγγελίες και οι συμφωνίες από μεσολάβηση. Οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας καταχωρούνται στο βιβλίο αυτό την ίδια μέρα που κατατίθενται.
5. Η υπηρεσία χορηγεί αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας σε κάθε ενδιαφερόμενο εφ' όσον υποβάλλει σχετική αίτηση.
6. Στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας τηρείται γενικό μητρώο, στο οποίο καταχωρίζονται όλες οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας κατά είδος, και εκδίδεται ειδικό

δελτίο, στο οποίο δημοσιεύονται αυτούσια τα κείμενα όλων των συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

7. Ο εργοδότης οφείλει να κοινοποιεί στο Συμβούλιο Εργαζομένων της επιχείρησης κάθε επιχειρησιακή Σ.Σ.Ε. καθώς και κάθε τροποποίησή της.
8. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια που αφορά στις παραγράφους 4 και 6 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 6

Ικανότητα για σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας – Νομιμοποίηση εκπροσώπων

1. Ικανότητα για σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας έχουν:
 - α. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών όλων των βαθμίδων στο πεδίο της δραστηριότητάς τους.
Ειδικότερα για την παρ. 3 του άρθρου 3 του νόμου αυτού, από την πλευρά των εργαζομένων, ικανότητα για σύναψη συλλογικής σύμβασης εργασίας έχει η πλέον αντιπροσωπευτική τριτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση. Για τις υπόλοιπες συλλογικές συμβάσεις εργασίας του άρθρου 3 αυτού του νόμου, από την πλευρά των εργαζομένων, ικανότητα για σύναψη συλλογικής σύμβασης εργασίας έχει η πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στο πεδίο ισχύος της συλλογικής σύμβασης εργασίας.
 - β. Κάθε εργοδότης που απασχολεί πενήντα (50) τουλάχιστον εργαζόμενους.
2. Κριτήριο της αντιπροσωπευτικότητας είναι ο αριθμός των εργαζομένων που ψήφισε στις τελευταίες εκλογές για ανάδειξη διοίκησης.
Αμφισβήτηση της αντιπροσωπευτικότητας μπορεί να εγερθεί με προσφυγή συνδικαλιστικής οργάνωσης, αρμόδιας να υπογράψει αντίστοιχη συλλογική σύμβαση εργασίας, μέσα σε προθεσμία 10 ημερών από την κοινοποίηση του εγγράφου που προβλέπεται από το άρθρο 4 παρ. 2 στην επιθεώρηση εργασίας, οπότε και αναστέλλονται οι διαπραγματεύσεις.
Η προσφυγή κρίνεται από την επιτροπή του άρθρου 15 του ν. 1264/1982, η οποία αποφασίζει μέσα σε προθεσμία 10 ημερών. Σε περίπτωση που δεν εκδίδεται απόφαση μέσα στην παραπάνω προθεσμία ο πρόεδρος της επιτροπής υποχρεούται να εκδώσει μόνος του απόφαση μέσα σε 48 ώρες. Κατά της απόφασης αυτής της επιτροπής δεν χωρεί άσκηση εφέσεως.
Η διάταξη αυτή ισχύει ανάλογα και όταν προκύψει περίπτωση αμφισβήτησης της αρμοδιότητας εργοδοτικής οργάνωσης κατά την υπογραφή συλλογικών συμβάσεων εργασίας.
3. Για τη νομιμοποίηση των εκπροσώπων των συνδικαλιστικών οργανώσεων εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις των καταστατικών τους.

Άρθρο 7

Ισχύς συλλογικής σύμβασης εργασίας.

1. Οι κανονιστικοί όροι της συλλογικής σύμβασης εργασίας έχουν άμεση και αναγκαστική ισχύ.
2. Οι όροι ατομικών συμβάσεων εργασίας, που αποκλίνουν από τους κανονιστικούς όρους συλλογικών συμβάσεων εργασίας, είναι επικρατέστεροι, εφ' όσον παρέχουν μεγαλύτερη προστασία στους εργαζόμενους.
3. Όροι εργασίας συλλογικών συμβάσεων εργασίας, που είναι ευνοϊκότεροι για τους εργαζόμενους, υπερισχύουν των νόμων, εκτός αν πρόκειται για διατάξεις αναγκαστικού δικαίου με αμφιμερή ενέργεια.

Άρθρο 8

Δέσμευση

1. Οι εθνικές γενικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας καθορίζουν τους ελάχιστους όρους εργασίας που ισχύουν για τους εργαζόμενους όλης της χώρας.

Στους εργαζόμενους αυτούς περιλαμβάνονται και οι εργαζόμενοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου στο Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

2. Οι υπόλοιπες συλλογικές συμβάσεις εργασίας δεσμεύουν τους εργαζόμενους και εργοδότες που είναι μέλη των συμβαλλόμενων συνδικαλιστικών οργανώσεων, του εργοδότη που συνάπτει συλλογική σύμβαση εργασίας ατομικά και τους εργοδότες που συνάπτουν συλλογική σύμβαση εργασίας με κοινό εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο ή εκπροσώπους, όπως ορίζεται στην παρ. 4 του άρθρου 3 του παρόντος.
3. Εφ' όσον ο εργοδότης δεσμεύεται από επιχειρησιακή συλλογική σύμβαση εργασίας, οι κανονιστικοί όροι της ισχύουν υποχρεωτικά και στις εργασιακές σχέσεις όλων των εργαζομένων που απασχολούνται από τον εν λόγω εργοδότη.

Άρθρο 9

Χρόνος ισχύος της συλλογικής σύμβασης εργασίας

1. Οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας συνάπτονται για ορισμένο ή αόριστο χρόνο. Κάθε συλλογική σύμβαση εργασίας, που προβλέπει διάρκεια ισχύος πέρα από ένα έτος, θεωρείται ότι έχει αόριστη διάρκεια. Η διάρκεια της ισχύος δεν μπορεί να είναι μικρότερη από ένα έτος.
2. Η ισχύς της συλλογικής σύμβασης εργασίας αρχίζει από την ημέρα της κατάθεσής της στην αρμόδια υπηρεσία και λήγει με την πάροδο του χρόνου που συμφωνήθηκε ή με καταγγελία σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να ορίσουν για τη συλλογική σύμβαση εργασίας αναδρομική ισχύ έως την ημέρα της λήξης ή της καταγγελίας της προηγούμενης συλλογικής σύμβασης εργασίας, από την οποία αρχίζει να υπολογίζεται η διάρκειά της και, σε περίπτωση που δεν υπάρχει προηγούμενη συλλογική σύμβαση εργασίας, από την έναρξη των διαπραγματεύσεων.
4. Οι κανονιστικοί όροι συλλογικής σύμβασης, που έληξε ή καταγγέλθηκε, εξακολουθούν να ισχύουν επί ένα εξάμηνο και εφαρμόζονται και στους εργαζόμενους που προσλαμβάνονται στο διάστημα αυτό, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 8.
5. Μετά την πάροδο του εξαμήνου οι υφιστάμενοι όροι εργασίας εξακολουθούν να ισχύουν μέχρις ότου λυθεί ή τροποποιηθεί η ατομική σχέση εργασίας.

Άρθρο 10

Συρροή

1. Αν η σχέση εργασίας ρυθμίζεται από περισσότερες ισχύουσες συλλογικές συμβάσεις εργασίας, εφαρμόζεται η πιο ευνοϊκή για τον εργαζόμενο.
Η σύγκριση και η επιλογή των διατάξεων γίνεται κατά τις παρακάτω ενότητες: α) ενότητα αποδοχών, β) λοιπά θέματα.
2. Κλαδική ή επιχειρησιακή συλλογική σύμβαση εργασίας υπερισχύει σε περίπτωση συρροής με ομοιοεπαγγελματική συλλογική σύμβαση εργασίας.

Άρθρο 11

Προσχώρηση και επέκταση εφαρμογής

1. Συνδικαλιστικές οργανώσεις και εργοδότες που δεν δεσμεύονται από συλλογική σύμβαση εργασίας μπορούν να προσχωρήσουν από κοινού σε συλλογική σύμβαση εργασίας που αφορά την κατηγορία τους. Συνδικαλιστική οργάνωση εργαζομένων μπορεί να προσχωρήσει σε συλλογική σύμβαση εργασίας, από την οποία δεσμεύεται ήδη ο εργοδότης.

Η προσχώρηση γίνεται με ιδιωτικό έγγραφο, που γνωστοποιείται στα μέρη που έχουν συνάψει τη συλλογική σύμβαση εργασίας, κατατίθεται στις κατά τόπους υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και καταχωρίζεται στο ειδικό βιβλίο συλλογικών συμβάσεων

εργασίας. Στην περίπτωση της προσχώρησης ισχύουν οι διατάξεις των παραγράφων 2,3,4,5 και 6 του άρθρου 5 του νόμου αυτού.

Προσχώρηση σε επιχειρησιακή συλλογική σύμβαση εργασίας δεν είναι δυνατό να γίνει από εργοδότη ή συνδικαλιστική οργάνωση άλλης επιχείρησης.

2. Με απόφασή του, που εκδίδεται μετά από γνώμη του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας, ο Υπουργός Εργασίας μπορεί να επεκτείνει και να κηρύξει γενικώς υποχρεωτική για όλους τους εργαζόμενους του κλάδου ή επαγγέλματος συλλογική σύμβαση εργασίας, η οποία δεσμεύει ήδη εργοδότες που απασχολούν το 51% των εργαζομένων του κλάδου ή επαγγέλματος.

Ειδικότερα η επέκταση ομοιοεπαγγελματικής συλλογικής σύμβασης εργασίας δεσμεύει όλους τους εργαζόμενους του επαγγέλματος, ανεξάρτητα από το είδος της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 10.

3. Την επέκταση μπορεί να ζητήσει και αρμόδια συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων ή των εργοδοτών με αίτησή της, που υποβάλλει στον Υπουργό Εργασίας. Η επέκταση ισχύει από την ημερομηνία της έκδοσης της απόφασης του Υπουργού και, στην περίπτωση που υπάρχει αίτηση, από την ημερομηνία υποβολής της.
4. Για τους εργαζόμενους στη γεωργία, κτηνοτροφία και συναφείς εργασίες καθώς και για τους κατ' οίκον εργαζόμενους, οι παραπάνω διατάξεις για την προσχώρηση και επέκταση συλλογικής σύμβασης εργασίας ισχύουν για τις συμβάσεις που συνάπτονται αντίστοιχα στους κλάδους αυτούς.

Άρθρο 12

Καταγγελία της συλλογικής σύμβασης εργασίας

1. Συλλογική σύμβαση εργασίας αόριστης διάρκειας μπορεί να καταγγελθεί ύστερα από την παρέλευση ενός έτους από την έναρξη της ισχύος της.
2. Συλλογική σύμβαση εργασίας μπορεί να καταγγελθεί πριν από την πάροδο ενός έτους ή πριν από τη λήξη της, αν έχουν μεταβληθεί σημαντικά οι συνθήκες που υπήρχαν κατά την υπογραφή της.
3. Η καταγγελία γίνεται με έγγραφο, που επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή, από τον καταγγέλλοντα στον αντισυμβαλλόμενο του και στην τοπική υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας, όπου έχει κατατεθεί η συλλογική σύμβαση εργασίας.
4. Στο έγγραφο της καταγγελίας αναφέρονται συνοπτικά οι λόγοι της και τα προς διαπραγμάτευση θέματα και εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 4.
5. Η καταγγελία καταχωρίζεται από τον αρμόδιο υπάλληλο στο περιθώριο του ειδικού βιβλίου, όπου καταχωρήθηκε και η καταγγελλείσα συλλογική σύμβαση εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Άρθρο 13

Συμφιλίωση

Για οποιοδήποτε θέμα που προκαλεί διένεξη με αφορμή τη σχέση εργασίας, και αν ακόμη δεν αποτελεί αντικείμενο συλλογικής σύμβασης, μπορεί να ζητηθεί για τη διευθέτησή του, από τις οικείες συνδικαλιστικές οργανώσεις ή και από τον εργοδότη ατομικά, η παρέμβαση συμφιλιοτή.

Ο συμφιλιοτής προσπαθεί να επιτύχει την προσέγγιση των απόψεων των μερών το συντομότερο δυνατό για τον τερματισμό της διένεξης. Στο τέλος της συμφιλιοτικής διαδικασίας συντάσσεται πρωτόκολλο που υπογράφεται από τα ενδιαφερόμενα μέρη και το συμφιλιοτή, στο οποίο βεβαιώνεται η συμφωνία ή η διαφωνία των μερών.

Σε περίπτωση που η διένεξη προκύψει κατά τις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συλλογικής σύμβασης εργασίας και η συμφιλιοτική διαδικασία καταλήξει σε συμφωνία, ακολουθεί η σύναψη συλλογικής σύμβασης εργασίας. Ο Υπουργός Εργασίας ή ο υπάλληλος που εξουσιοδοτείται από αυτόν ορίζει ως συμφιλιοτή έναν από τους υπαλλήλους της αρμόδιας κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας ή της επιθεώρησης εργασίας της νομαρχίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ Μεσολάβηση – Διαιτησία

Άρθρο 14

1. Αν οι διαπραγματεύσεις των μερών αποτύχουν, τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να ζητήσουν τις υπηρεσίες μεσολαβητή ή να προσφύγουν στη διαιτησία.
 2. Οι όροι της προσφυγής και η όλη διαδικασία καθορίζονται με τη συνομολόγηση σχετικών ρητρών στις συλλογικές συμβάσεις ή, σε περίπτωση που δεν συνομολογήθηκαν τέτοιες ρήτρες, με κοινή συμφωνία των μερών που διαπραγματεύονται.
- Αν λείπουν παρόμοιες συμφωνίες, εφαρμόζονται οι διατάξεις του νόμου αυτού.

Άρθρο 15 Μεσολάβηση

1. Τον ορισμό μεσολαβητή μπορεί να ζητήσει οποιοδήποτε από τα ενδιαφερόμενα μέρη.
2. Η διαδικασία της μεσολάβησης αρχίζει με την κατάθεση σχετικής αίτησης από τα ενδιαφερόμενα μέρη, που υποβάλλεται από κοινού ή χωριστά.
Η αίτηση, στη δεύτερη περίπτωση κοινοποιείται και στο άλλο μέρος. Στην αίτηση αναφέρονται τα στοιχεία των μερών και των οριζόμενων εκπροσώπων τους, τα αιτήματα, οι λόγοι που τα δικαιολογούν οι λόγοι που καθιστούν αδύνατη την ικανοποίησή τους, οι τυχόν εναλλακτικές προτάσεις και αντιπροτάσεις και οποιοδήποτε στοιχείο το οποίο διευκολύνει τις διαπραγματεύσεις.
3. Ο μεσολαβητής επιλέγεται από τα μέρη από ειδικό κατάλογο μεσολαβητών. Σε περίπτωση ασυμφωνίας τους ο μεσολαβητής ορίζεται με κλήρωση.
Για το σκοπό αυτόν, ύστερα από 48 ώρες από την υποβολή της αίτησης, καλούνται τα μέρη να προσέλθουν σε καθορισμένη ώρα για την επιλογή μεσολαβητή και, σε περίπτωση διαφωνίας, για την ανάδειξή του με κλήρωση.
Με την ίδια διαδικασία ορίζεται και ο αναπληρωματικός του μεσολαβητή. Με τον ορισμό του μεσολαβητή συντάσσεται πρακτικό ανάληψης της μεσολάβησης.
4. Ο μεσολαβητής καλεί τα μέρη σε συζητήσεις, προβαίνει σε κατ' ιδίαν ακρόαση των μερών, σε εξετάσεις προσώπων, σε πραγματογνωμοσύνη ή σε οποιαδήποτε έρευνα σχετική με τους όρους εργασίας ή την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, συνεπικουρούμενος από πραγματογνώμονες της επιλογής του.
5. Ο εργοδότης και κάθε αρμόδια υπηρεσία έχουν την υποχρέωση να δώσουν στο μεσολαβητή κάθε πληροφορία και να υποβοηθήσουν το έργο του. Ειδικότερα για τους εργοδότες ισχύουν όσα περιγράφονται στην παρ. 4 του άρθρου 4 αυτού του νόμου.
6. α) Αν τα μέρη δεν καταλήξουν σε συμφωνία μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερολογιακών ημερών, ο μεσολαβητής έχει δικαίωμα να υποβάλλει σ' αυτά δική του πρόταση.
β) αν τα μέρη δεν γνωστοποιήσουν την αποδοχή της πρότασης του μεσολαβητή μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την κοινοποίησή τους, θεωρείται ότι την απέρριψαν.
Η αποδοχή ή η απόρριψη της πρότασης κοινοποιείται και στο άλλο μέρος.
Η πρόταση του μεσολαβητή είναι δυνατό να δημοσιεύεται από αυτόν στον ημερήσιο και τον περιοδικό τύπο.
γ) Εφ' όσον η πρόταση γίνεται δεκτή, καλούνται τα ενδιαφερόμενα μέρη από το μεσολαβητή να την υπογράψουν, οπότε αυτή εξομοιώνεται με συλλογική σύμβαση εργασίας και εφαρμόζονται κατ' αναλογία όλες οι διατάξεις για τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

Άρθρο 16 Διαιτησία

1. Προσφυγή στη διαιτησία μπορεί να γίνεται:

- α) Σ' οποιοδήποτε στάδιο των διαπραγματεύσεων με κοινή συμφωνία των μερών.
- β) Μονομερώς από οποιοδήποτε μέρος, εφ' όσον το άλλο μέρος αρνήθηκε τη μεσολάβηση.
- γ) Μονομερώς από συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων, εφ' όσον αποδέχονται την πρόταση του μεσολαβητή που απορρίπτει ο εργοδότης.
- δ) Ειδικώς για τις επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις καθώς και τις συμβάσεις των επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας δικαίωμα προσφυγής στη διαιτησία έχει το μέρος που αποδέχεται την πρόταση του μεσολαβητή που απορρίπτει το άλλο μέρος.
2. Στις περιπτώσεις του εδαφίου (γ) προσφυγής των εργαζομένων στη διαιτησία αναστέλλεται η άσκηση του δικαιώματος της απεργίας για διάστημα δέκα (10) ημερών από την ημέρα της προσφυγής.
 3. Η απόφαση του διαιτητή εξομοιώνεται με συλλογική σύμβαση εργασίας και ισχύει από την επομένη της υποβολής της αίτησης για μεσολάβηση.
 4. Ο διαιτητής επιλέγεται με κοινή συμφωνία των μερών από ειδικό κατάλογο διαιτητών και, σε περίπτωση ασυμφωνίας, με κλήρωση και οφείλει να αναλάβει τα καθήκοντά του εντός πέντε (5) ημερών το αργότερο.
 5. Ο διαιτητής μελετά όλα τα στοιχεία και πορίσματα που συγκεντρώθηκαν στο στάδιο της μεσολάβησης και έχει τα ίδια δικαιώματα με το μεσολαβητή.
 6. Η διαιτητική απόφαση εκδίδεται σε δέκα (10) ημέρες από την ανάληψη των καθηκόντων του διαιτητή, αν προηγήθηκε μεσολάβηση, και σε διάστημα τριάντα (30) ημερών αν δεν προηγήθηκε.

Άρθρο 17 Οργανισμός Μεσολάβησης Διαιτησίας

1. Ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Οργανισμός Μεσολάβησης και Διαιτησίας», με έδρα την Αθήνα.
Ο Οργανισμός διοικείται από ενδεκαμελές διοικητικό συμβούλιο που αποτελείται από:
 - α) έναν καθηγητή οποιασδήποτε βαθμίδας οικονομικού μαθήματος ή εργασιακών σχέσεων τμήματος Α.Ε.Ι.,
 - β) έναν καθηγητή οποιασδήποτε βαθμίδας εργατικού δικαίου νομικού τμήματος Α.Ε.Ι.,
 - γ) έναν επιστήμονα που υποδεικνύεται από το Δ.Σ. της ΕΔΕΚΑ, ειδικευμένο στις εργασιακές σχέσεις,
 - δ) ανά έναν εκπρόσωπο του ΣΕΒ, της ΓΣΕΒΕ και της Ένωσης Εμπορικών Συλλόγων Ελλάδας,
 - ε) τρεις εκπροσώπους της Γ.Σ.Ε.Ε.,
 - στ) έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας,
 - ζ) ένα πρόσωπο αναγνωρισμένου κύρους και έμπειρο σε θέματα εργασιακών σχέσεων, που ορίζεται κατά πλειοψηφία από τα υπόλοιπα μέλη στην πρώτη, μετά την υπόδειξη από τους φορείς και πριν τη συγκρότηση σε σώμα, συνεδρίασή τους.Για τον ορισμό των μελών των περιπτώσεων (α) και (β) η υπόδειξη γίνεται από τις συγκλήτους των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης με πρόταση των αντίστοιχων πρυτάνεων. Για όλες τις περιπτώσεις η υπόδειξη από τους αρμόδιους φορείς πρέπει να γίνει μέσα σε προθεσμία 15 ημερών από τη σχετική προς τούτο πρόσκληση.
Σε περίπτωση που δεν γίνει υπόδειξη μέσα στην παραπάνω προθεσμία, η υπόδειξη των μελών των περιπτώσεων (α) και (β) γίνεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και το διοικητικό συμβούλιο συγκροτείται με όσα μέλη τελικά υπεδείχθησαν. Τα υπό τα στοιχεία δ' και ε' μέλη δεν μπορούν να είναι μέλη των οργάνων διοίκησης συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων και των εργοδοτών. Ένα μέλος του εδαφίου δ' και ένα του εδαφίου ε' πρέπει να είναι επιστήμονας οικονομολόγος.
Το διοικητικό συμβούλιο συγκροτείται σε σώμα με απόφαση του Υπουργού Εργασίας. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του Οργανισμού.
Η θητεία του διοικητικού συμβουλίου είναι τετραετής. Ο επαναδιορισμός των μελών είναι δυνατός.
2. Οι μεσολαβητές και οι διαιτητές αποτελούν ειδικό σώμα.

Ασκούν δημόσιο λειτουργήμα χωρίς να έχουν την ιδιότητα του δημόσιου υπαλλήλου και απολαμβάνουν πλήρους ανεξαρτησίας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, τα οποία οφείλουν να εκτελούν με αντικειμενικότητα. Στον Οργανισμό προσλαμβάνονται με τριετή θητεία που είναι ανανεώσιμη.

Προκειμένου να ανανεωθεί η θητεία τους μετά την πρώτη τριετία επανακρίνονται σύμφωνα με τα όσα ορίζει ο ειδικός κανονισμός.

Οι υποψήφιοι μεσολαβητές και διαιτητές πρέπει:

- α) να έχουν συμπληρώσει το 30ό έτος της ηλικίας τους,
- β) να έχουν πτυχίο Α.Ε.Ι. νομικών ή οικονομικών επιστημών ή συναφών σπουδών,
- γ) να έχουν αποδεδειγμένη εμπειρία σε θέματα εργασιακών σχέσεων.

Προτιμώνται όσοι από τους υποψηφίους έχουν μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών και σχετικές δημοσιεύσεις ιδίως σε θέματα εργασιακών σχέσεων.

Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί με κανονισμό να καθορίσει επί πλέον προσόντα από όσα αναφέρονται.

Ο διορισμός γίνεται μετά δημόσια προκήρυξη των θέσεων.

Οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν βιογραφικό σημείωμα, τους τίτλους σπουδών, τις σχετικές δημοσιεύσεις και ό,τι άλλο καθορίζεται με την προκήρυξη.

Το διοικητικό συμβούλιο καλεί τους ενδιαφερόμενους σε συνέντευξη, μελετά τους φακέλους των υποψηφίων και επιλέγει τους ικανότερους.

3. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εργασίας, ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια που αφορά τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού.

Μεταξύ των άλλων ρυθμίζεται ο αριθμός των θέσεων των μεσολαβητών και διαιτητών και του διοικητικού ή άλλου προσωπικού.

Οι διατάξεις των προεδρικών αυτών διαταγμάτων, που αφορούν στη συγκρότηση του διοικητικού συμβουλίου και στις διαδικασίες προκήρυξης και διορισμού μεσολαβητών και διαιτητών, ισχύουν μόνο για την πρώτη θητεία του διοικητικού συμβουλίου. Τρεις μήνες πριν από τη λήξη της θητείας του διοικητικού συμβουλίου, εκδίδεται νέο Π.Δ. με πρόταση του Υπουργού Εργασίας και με σύμφωνη γνώμη του διοικητικού συμβουλίου του οργανισμού.

Άρθρο 18

Πόροι – Κανονισμοί

1. Οι πόροι του Οργανισμού Μεσολάβησης και Διαιτησίας είναι:

α. Ως τακτικός πόρος ποσοστό 3% των ετήσιων, από εισφορές, εσόδων της Εργατικής Εστίας, τα οποία μπορούν να αυξάνονται με εθνική γενική συλλογική σύμβαση εργασίας.

Το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξάνει με απόφαση του Υπουργού Εργασίας μετά από σύμφωνη γνώμη του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας, αλλά σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβεί το διπλάσιο.

β. Τακτική επιχορήγηση από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας.

γ. Ποσά που εισπράττονται από τους ενδιαφερόμενους που προσφεύγουν στις υπηρεσίες του Οργανισμού.

δ. Έσοδα από δωρεές, δημοσιεύεις, εκδηλώσεις, εκδόσεις κ.λπ.

2. Το διοικητικό συμβούλιο καταρτίζει κανονισμούς, που δημοσιεύονται, με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας και ειδικά για την (γ) περίπτωση και του Υπουργού Οικονομικών, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και είναι οι εξής:

α. Κανονισμός για την οργάνωση και λειτουργία του Οργανισμού.

β. Κανονισμός για προσλήψεις, κρίσεις και πειθαρχικές ποινές, δικαιώματα και υποχρεώσεις για το προσωπικό και τους μεσολαβητές και διαιτητές.

γ. Κανονισμός προμηθειών, αμοιβών και λοιπών δαπανών και γενικά διαχείρισης των πόρων.

δ. Κανονισμός για την εκπαίδευση και μετεκπαίδευση μεσολαβητών, διαιτητών και του προσωπικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

(Διατάξεις που αφορούν τους εργαζόμενους με σχέση εργασίας, ιδιωτικού δικαίου

στο Δημόσιο, ν.π.δ.δ. και ο.τ.α.)

Άρθρο 19

Για τους εργαζόμενους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου στο Δημόσιο, ν.π.δ.δ. και ο.τ.α. ισχύουν οι διατάξεις αυτού του νόμου, εφ' όσον δεν αποκλείονται από τη φύση τους και με την επιφύλαξη των παρακάτω ρυθμίσεων.

1. Όπου στο νόμο αυτόν αναφέρονται εργοδοτικές οργανώσεις ή εργοδότης, νοούνται ο Υπουργός Οικονομικών ή το εξουσιοδοτημένο από αυτόν όργανο.

Ειδικά για τους εργαζόμενους στα ν.π.δ.δ. και στους ο.τ.α. συμμετέχει και ο υπουργός που ασκεί σ' αυτούς την εποπτεία. Στην τελευταία περίπτωση μπορεί να οριστεί κοινός εκπρόσωπος με κοινή απόφαση των δύο υπουργών.

Από πλευράς των εργαζομένων οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας της κατηγορίας αυτής υπογράφονται από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων ανάλογης βαθμίδας.

2. Σε περίπτωση αδυναμίας υπογραφής συλλογικής σύμβασης εργασίας λόγω έλλειψης συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων, οι όροι εργασίας καθορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού οικονομικών και του αρμόδιου υπουργού, εφ' όσον πρόκειται για εργαζόμενους στο Δημόσιο και του Υπουργού Οικονομικών και του εποπτεύοντος υπουργού για εργαζόμενους στα ν.π.δ.δ. και ο.τ.α.

Άρθρο 20

1. Σε ιδιαίτερα εξαιρετικές περιπτώσεις το ύψος της αμοιβής των εργαζομένων, τους οποίους αφορά το παρόν κεφάλαιο, μπορεί να καθορίζεται, με απόφαση του αρμόδιου κατά περίπτωση υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, σε ύψος ανώτερο από το καθοριζόμενο με τη διαδικασία του νόμου αυτού.

2. Η αμοιβή για το επιστημονικό προσωπικό που εργάζεται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου σε νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, των οποίων προορισμός είναι η έρευνα, καθορίζεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου μέσα στα πλαίσια των αποδοχών που ορίζονται για κάθε ειδικότητα με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του εποπτεύοντα κατά περίπτωση υπουργού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

Άρθρο 21

Ποινικές κυρώσεις

1. Εργοδότης ή εκπρόσωποι αυτού, που παραβιάζουν όρους ισχύουσας συλλογικής σύμβασης εργασίας ή διαιτητικής απόφασης ή υπουργικής απόφασης, τιμωρούνται με χρηματική ποινή 200.000 δραχμών τουλάχιστον. Η διαπίστωση της παράβασης γίνεται από τον αρμόδιο υπάλληλο της επιθεώρησης εργασίας, ο οποίος και υποβάλλει τη σχετική έκθεσή του στον εισαγγελέα προς άσκηση της ποινικής δίωξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

Μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 22

Μέχρι να ολοκληρωθεί η συγκρότηση του σώματος μεσολαβητών και διαιτητών, και για χρονικό διάστημα το πολύ δώδεκα (12) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, η μεσολάβηση θα εξακολουθήσει να διενεργείται από τους οριζόμενους από το Υπουργείο Εργασίας υπαλλήλους, η δε διαιτητική επίλυση των συλλογικών διαφορών εργασίας από τα υφιστάμενα πρωτοβάθμια διαιτητικά δικαστήρια του ν. 3239/1955, πλην αυτών που εκκρεμούν στα δευτεροβάθμια διαιτητικά δικαστήρια κατά το χρόνο της έναρξης ισχύος του

παρόντος, οι οποίες εκδικάζονται από αυτά σύμφωνα με το ισχύον μέχρι σήμερα δίκαιο, ενώ κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 23 Καταργούμενες διατάξεις

1. Από της ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι διατάξεις:
 - α) Των άρθρων 1 έως και 27, 40, 41, 42 παρ. 2 πλην της περίπτωσης β, του ν. 3239/1955.
 - β) Οι διατάξεις των άρθρων 7 παρ. 1 και 2, 8 και 10 παράγρ. 1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11 και 12 του ν. 3755/1957.
 - γ) Οι διατάξεις των άρθρων 1 έως και 9 του ν.δ. 186/1969.
 - δ) Οι διατάξεις των άρθρων 1, πλην της παραγράφου 2, 2 έως και 5 και του άρθρου 10 παρ. 1 και 2 του ν.δ. 1198/1972.
 - ε) Οι διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 549/1977.
 - στ) Οι διατάξεις του ν.δ. 73/1974.
 - ζ) Οι διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 435/1976.
2. Διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις του α.ν. 435/1968.
3. Πάσα αντίθετη γενική ή ειδική διάταξη καταργείται.

Άρθρο 24

Θεωρούνται νόμιμες, από τότε που έγιναν, οι προσλήψεις που πραγματοποιήθηκαν με τις πιο κάτω αποφάσεις διορισμού, για την κάλυψη 161 κενών οργανικών θέσεων σε 12 ασφαλιστικούς οργανισμούς, αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων:

1. Ταμείο Ε.Α.Π.Α. Λιμενεργατών Πειραιώς
 - α) Φ201/4281/24-7-1987
(ΦΕΚ 158/ΝΠΔΔ/12-8-87)
 - β) Φ201/6722/7-12-87
(ΦΕΚ 243/ΝΠΔΔ/22-12-87)
 - γ) Πρ. 10, 11 της 18-4-1989
(ΦΕΚ 72/ΝΠΔΔ/24-4-89)Συνολικός αριθμός υπαλλήλων 6
2. Ταμείο Σ.Μ.Ε. Δημοσίων Έργων
 - α) Φ.Επιλ. 553/2-2-1987
(ΦΕΚ 19/ΝΠΔΔ/5-2-87)
 - β) Φ43/3356/4-6-1987
(ΦΕΚ 106/ΝΠΔΔ/15-6-87)
 - γ) Πρ. 158 της 14-2-1989
(ΦΕΚ 45/ΝΠΔΔ/6-3-89 και ΦΕΚ 53/ΝΠΔΔ/17-3-89)Συνολικός αριθμός υπαλλήλων 61
3. Ταμείο Νομικών
 - α) Φ 41/4152/16-7-1987
(ΦΕΚ 147/ΝΠΔΔ/30-7-87)
 - β) Φ41/3963/7-7-1987
(ΦΕΚ 138/ΝΠΔΔ/28-7-87)
 - γ) Απ. 3455/10-5-1989 (Πρ. 12-5-1989)
(ΦΕΚ 88/ΝΠΔΔ/19-5-89)Συνολικός αριθμός υπαλλήλων 13.
4. Ταμείο Ε.Α.Ε.Υ. Δέρματος Ελλάδος
 - α) Φ121/4240/24-7-1987
(ΦΕΚ 158/ΝΠΔΔ/12-8-87)
 - β) Φ121/4515/13-8-1987
(ΦΕΚ 176/ΝΠΔΔ/8-9-87)

- γ) Φ121/4977/15-9-1987
(ΦΕΚ 189/ΝΠΔΔ/28-9-87)
- δ) Φ121/6511/26-11-1987
(ΦΕΚ 236/ΝΠΔΔ/3-12-87)
Συνολικός αριθμός υπαλλήλων 31
- 5. Ταμείο Σ.Ε.Υ. Πρακτορείων
Φ55/4218/16-7-1987
(ΦΕΚ 147/ΝΠΔΔ/30-7-87 και ΦΕΚ 188/ΝΠΔΔ/25-9-87)
Αριθμός υπαλλήλων 7
- 6. Ταμείο Ε.Α.Υ. Φαρμακευτικών Εργασιών
 - α) Φ123/4495/3-8-1987
(ΦΕΚ 169/ΝΠΔΔ/31-8-87)
 - β) Φ123/6843/15-12-1987
(ΦΕΚ 251/ΝΠΔΔ/31-12-87)
 - γ) Απ. 137/2908/15-5-89
(ΦΕΚ 87/ΝΠΔΔ/17-5-89)
Συνολικός αριθμός υπαλλήλων 12
- 7. Ταμείο Ε.Α.Π.Ε. Λιπασμάτων
 - α) Φ104/4153/16-7-1987
(ΦΕΚ 147/ΝΠΔΔ/30-7-87)
 - β) Φ104/6349/19-11-1987
(ΦΕΚ 232/ΝΠΔΔ/3-12-87)
Συνολικός αριθμός υπαλλήλων 2.
- 8. Ταμείο Ε.Α.Υ.Ε. Καταστημάτων
 - α) Φ113/4130/16-7-1987
(ΦΕΚ 150/ΝΠΔΔ/6-8-87)
 - β) Φ113/6189/10-11-1987
(ΦΕΚ 226/ΝΠΔΔ/23-11-87)
Συνολικός αριθμός υπαλλήλων 10
- 9. Ταμείο Α.Χ.Μ.Α.Υ.Χ. Αξιών Αθηνών
Φ40/4187/16-7-1987
(ΦΕΚ 147/ΝΠΔΔ/30-7-87)
Αριθμός υπαλλήλων 3
- 10. Ταμείο Α.Τ. Τύπου Αθηνών
Φ57/4332/23-7-1987
(ΦΕΚ 158/ΝΠΔΔ/12-8-87)
Αριθμός υπαλλήλων 2
- 11. Ταμείο Ε. Α. Υ.Π. Εταιρειών Τσιμέντων
(ΦΕΚ 190/ΝΠΔΔ/1-10-87)
β) Φ109/2192/26-4-1988
(ΦΕΚ 76/ΝΠΔΔ/9-5-88)
Συνολικός αριθμός υπαλλήλων 10
- 12. Ταμείο Α.Υ. Τελωνειακών Υπαλλήλων
 - α) Φ143/4169/16-7-1987
(ΦΕΚ 152/ΝΠΔΔ/7-8-87 και ΦΕΚ 186/ΝΠΔΔ/24-9-87)
 - β) Φ143/6195/13-11-1987
(ΦΕΚ 224/ΝΠΔΔ/20-11-87)
Συνολικός αριθμός υπαλλήλων 4

Άρθρο 25
Κύρωση αποφάσεων

Κυρώνονται από τότε που εκδόθηκαν οι κατωτέρω υπουργικές αποφάσεις:

1. Η απόφαση του Υπουργού Εργασίας, αριθ. 1533/12.5.1989 (ΦΕΚ 358/τ.Β΄ της 15.5.1989), της οποίας το κείμενο έχει ως εξής:

«Αριθ. 1533

Καθορισμός χρονικών ορίων λειτουργίας καταστημάτων περιοχής τέως Διοικήσεως πρωτεύουσας για τη θερινή περίοδο 1989

ΑΠΟΦΑΣΗ
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του πρώτου και δεύτερου άρθρου του Ν. 1788/88, που κύρωσε την με αριθμ. 10/19.1.88 Π.Υ.Σ. «Ρυθμίσεις για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στην Αθήνα».
2. Τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν. 1558/85 «Κυβέρνηση και κυβερνητικά όργανα».
3. Τις κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν κατά τη θερινή περίοδο και την υπάρχουσα υποδομή στα καταστήματα.
4. Τις απόψεις των οικείων επαγγελματικών οργανώσεων εργοδοτών και εργαζομένων.
5. Την από 11.5.89 γνώμη του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας.
6. Τις ανάγκες εξυπηρέτησης του καταναλωτικού κοινού

Αποφασίζουμε

Καθορίζουμε το ωράριο λειτουργίας των εμπορικών καταστημάτων, καταστημάτων τροφίμων και κρεοπωλείων – οπωρολαχανοπωλείων περιοχής τέως Διοικήσεως Πρωτεύουσας, από 16 Μαΐου 1989, για τη θερινή περίοδο ως εξής:

α. Εμπορικών καταστημάτων – καταστημάτων τροφίμων και οπωρολαχανοπωλείων:

Δευτέρα	8.00 – 15.00	
Τρίτη	8.00 – 14.00	και 17.30 – 20.30
Τετάρτη	8.00 – 15.00	
Πέμπτη	8.00 – 14.00	και 17.30 – 20.30
Παρασκευή	8.00 – 14.00	και 17.30 – 20.30
Σάββατο	8.00 – 15.00	

β. Κρεοπωλείων:

Δευτέρα	7.30 – 15.00	
Τρίτη	7.30 – 15.30	
Τετάρτη	7.30 – 15.30	
Πέμπτη	7.30 – 15.30	
Παρασκευή	7.30 – 13.30	και 17.30 – 20.30
Σάββατο	7.30 – 15.00	

Η απόφαση αυτή, που κοινοποιείται για εκτέλεση, θα δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και θα επικυρωθεί με νομοθετική διάταξη.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ»

2. Η απόφαση του Υπουργού Εργασίας αριθ. 30962/27.4.1989 (ΦΕΚ 315/τ.Β' της 27.4.1989), της οποίας το κείμενο έχει ως εξής:

«Αριθ. 30962

Χρόνο καταβολής ειδικού εποχιακού βοηθήματος Ν. 1836/89.

ΑΠΟΦΑΣΗ
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν. 1558/1985 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα».
2. Τις διατάξεις του Ν. 1836/1989 «Πρώτη της απασχόλησης και επαγγελματικής κατάρτισης και άλλες διατάξεις».
3. Την αριθμ. 32702/30.11.88 απόφασή μας «Ειδικό εποχιακό βοήθημα στους οικοδόμους».
4. Την αριθμ. 30659/31.3.1989 απόφασή μας «Ειδικό εποχιακό βοήθημα προς ομοειδή επαγγελματικές κατηγορίες (εκτός οικοδόμων) και ειδικό βοήθημα προς μεμονωμένους ασφαλισμένους» όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα.
5. Την αριθ. 1532/25.4.1989 απόφαση του ΔΣ του ΟΑΕΔ (αρ. συνεδριάσεως 20/25.4.89) που μας υποβλήθηκε με το αρ. 112635/26.4.89 έγγραφο του Οργανισμού.

Αποφασίζουμε

I. Στις ομοειδείς επαγγελματικές κατηγορίες της παρ. 1 του άρθρου 22 του Ν. 1836/89, εκτός των οικοδόμων, λατόμων, ασβεστοποιών και υδραυλικών, το ειδικό εποχιακό βοήθημα καταβάλλεται μια φορά το έτος κατά το από 1η Μαΐου έως 20 Δεκεμβρίου χρονικό διάστημα. Ο έλεγχος των προϋποθέσεων καταβολής του βοηθήματος διενεργείται κατά το διάστημα από 1η Φεβρουαρίου έως 31 Μαρτίου κάθε έτος. Ειδικά για το βοήθημα του έτους 1989 ο έλεγχος των προϋποθέσεων θα πραγματοποιηθεί κατά την περίοδο καταβολής του βοηθήματος.

II. Για την καταβολή του ειδικού βοηθήματος της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1836/1989 δεν απαιτείται, κατά την περίοδο της «πρώτης εφαρμογής της με αρ. 30659/31.3.89 απόφασής μας, που είναι το διάστημα των έξι μηνών, η συνδρομή στο πρόσωπο του ανέργου της ιδιότητας του ασφαλισμένου.

III. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του άρθρ. 22 του ν. 1836/1989 και της αρ. 30659/1989 απόφασής μας, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την αρ. 30902/1989 όμοια.

IV. Η απόφαση αυτή, που κοινοποιείται για εκτέλεση, να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης και να κυρωθεί με νόμο.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ»

3. Η απόφαση του Υπουργού Εργασίας, αριθ. 51590/19.7.1989 (ΦΕΚ 553/Β/21-7-1985), της οποίας το κείμενο έχει ως εξής:
«Αριθ. 51590
Παράταση προθεσμίας υποβολής δικαιολογητικών του ΠΔ/τος 901/76.

ΑΠΟΦΑΣΗ Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Π.Δ/τος 1156/77 «Περί Οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας».
2. Τις διατάξεις του Ν. 1558/85 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα».
3. Τις διατάξεις του Π.Δ./τος 901/76 «Περί αντικαταστάσεως των διατάξεων του Π.Δ/τος 189/75 και περί οικονομικής ενισχύσεως των επί τη βάσει του Νόμου 89/1975 ανασυσταθέντων εργατοϋπαλληλικών επαγγελματικών σωματείων και ενώσεων».
4. Το άρθρο 27 του Ν. 1264/1982 «Για τον εκδημοκρατισμό του συνδικαλιστικού κινήματος κ.λπ.»

Αποφασίζουμε

Παρατείνουμε τις προθεσμίες υποβολής αίτησης και δικαιολογητικών για οικονομική ενίσχυση των συνδικαλιστικών οργανώσεων έτους 1989, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 1, περίπτωση δ' του άρθρου 1 του Π.Δ./τος 901/76 από τη λήξη τους μέχρι 31 Οκτωβρίου 1989.

Η παραπάνω απόφαση που θα κυρωθεί με νόμο, να κοινοποιηθεί και να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΠΑΠΑΜΑΡΓΑΡΗΣ»

5. Η απόφαση του Υπουργού Εργασίας, αριθ. 14949/30.5.1989 (ΦΕΚ 452 τ.Β΄ της 12.6.1989), της οποίας το κείμενο έχει ως εξής:

«Αριθ. 14949

Συμπλήρωση και τροποποίηση μερικών διατάξεων φορτοεκφορτωτικών εργασιών.

ΑΠΟΦΑΣΗ
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν. 1558/1985 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα».
2. Τις διατάξεις του Π.Δ. 1156/1977 «περί οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας».
3. Τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 74/1975 καθώς και του άρθρου 3 του Ν. 4504/1966
4. Τις διατάξεις του άρθρου 38 του Ν. 3239/1955.
5. Την επείγουσα ανάγκη λήψεως συμπληρωματικών μέτρων για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών των εργαζομένων στις φορτοεκφορτωτικές εργασίες.

Αποφασίζουμε

I. Συμπληρώνεται το άρθρο 5 του Ν. 74/1975 ως ακολούθως:

1. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού προστίθεται η εξής διάταξη:

«Επίσης περιλαμβάνονται και οι παρακάτω σκοποί:

α. Η επιδότηση των υποαπασχολούμενων φορτοεκφορτωτών ξηράς και κομιστών τελωνείων ξηράς, εφόσον υπάγονται στα οικεία Κεφάλαια Αποζημίωσης φορτοεκφορτωτών (Κ.Α.Φ.).

β. Η χορήγηση ατόκων ομαδικών δανείων διάρκειας μέχρι δέκα ετών στους φορτοεκφορτωτές λιμένων και ξηράς για την αγορά μηχανικών μέσων φορτοεκφορτώσεων και εργαλείων (γερανοί, κλαρκ, αρτάνες, κ.λπ.)».

2. Στο τέλος του άρθρου 5 προστίθενται παράγραφοι 4 και 5 που έχουν ως εξής:

«4. Οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία, το ύψος του δανείου και της επιδότησης, η διάρκεια επιδότησης και δανειοδότησης, η εξόφληση του δανείου και κάθε συναφής λεπτομέρεια καθορίζονται με αποφάσεις μας.

Με ίδιες αποφάσεις καθορίζονται τα της οικονομικής ενίσχυσης των οικείων Κεφαλαίων Αποζημίωσης Φορτοεκφορτωτών (ΚΑΦ) από το Λογαριασμό Προστασίας Φορτοεκφορτωτών και Λιμενεργατών (Λ.Π.Φ.Λ.) για τη μέσω τούτων καταβολή του δανείου και της επιδότησης στους φορτοεκφορτωτές, καθώς και του τρόπου των ενισχύσεων τούτων και απόδοσης λογαριασμού επ' αυτών.

5. Για την κάλυψη της δαπάνης που προκαλείται εκ της εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου αυτού, που συμπληρώνεται με την παρούσα, θεσπίζονται υπέρ του Λ.Π.Φ.Λ. πόροι εκ ποσοστού 4% επί των κάθε φορά εισπραττομένων νομίμων εργατικών δικαιωμάτων που βαρύνουν τους παρακάτω υπόχρεους:

α. Τον φορτωτή ή παραλήπτη του εμπορεύματος ή είδους ως επαύξηση των τιμολογίων φορτοεκφορτώσεων ξηράς, εκ ποσοστού 2%.

β. Τους εργάτες φορτοεκφορτωτές ξηράς ως κράτηση, εκ ποσοστού 2%.

Οι ανωτέρω πόροι συνεισπράττονται με τους πόρους των Κεφαλαίων Αποζημίωσης Φορτοεκφορτωτών (Κ.Α.Φ.). Ξηράς και με τη μέριμνα των οργάνων αυτών κατατίθενται στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος στον οικείο λογαριασμό του Λ.Π.Φ.Λ.».

II. Το εδάφιο β΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του Ν. 4504/1966 «περί τροποποίησης και συμπλήρωσης διατάξεως τινών της Εργατικής Νομοθεσίας και περί ετέρων τινών διατάξεων», που αφορά τους πόρους των λογαριασμών αδείας, αντικαθίστανται ως εξής:

"Οι πόροι των λογαριασμών του προηγούμενου εδαφίου καθορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας.

Μέχρι την έκδοση απόφασης, σύμφωνα με το ανωτέρω εδάφιο, εξακολουθούν να ισχύουν οι κείμενες διατάξεις".

III. Το εδάφιο β' της παραγράφου 7 του άρθρου 3 του Ν. 4504/1966, που αφορά την επέκταση των φορτοεκφορτωτικών διατάξεων, αντικαθίσταται ως εξής:

"Η επέκταση των διατάξεων των φορτοεκφορτωτικών εργασιών σε κοινότητες ενεργείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, μετά από έκθεση του αρμόδιου Νομάρχη και γνωμοδότηση του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας (Α.Σ.Ε.)".

IV. Η απόφαση αυτή που θα κυρωθεί με νόμο να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ"

5. Η απόφαση του Υπουργού Εργασίας, αριθ. 17645/28-9-1989 (ΦΕΚ 729 τ. Β' της 29-9-1989) της οποίας το κείμενο έχει ως εξής:

"Αριθ. 17645

Συμπλήρωση της 14949/30-5-1989 απόφασης Υπουργού Εργασίας "Συμπλήρωση και τροποποίηση μερικών διατάξεων φορτ/τικών εργασιών".

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν. 1558/1985 "Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα".
2. Τις διατάξεις του Π.Δ. 368/1989 "Οργανισμός Υπουργείου Εργασίας".
3. Τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 74/1975 καθώς και του άρθρου 3 του Ν. 4504/1966.
4. Τις διατάξεις του άρθρου 38 του Ν. 3239/1955.
5. Την αριθ. 14949/30-5-1989 απόφασή μας "Συμπλήρωση και τροποποίηση μερικών διατάξεων φορτοεκφορτωτικών εργασιών" (ΦΕΚ 452/Β/12-6-89).
6. Την επείγουσα ανάγκη λήψεως συμπληρωματικών μέτρων για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών των εργαζομένων στις φορτοεκφορτωτικές εργασίες, αποφασίζουμε:

I. Συμπληρώνεται η αριθμ. 14949/30-5-1989 απόφασή μας ως ακολούθως:

1. Στο τέλος της παραγρ. 1 της παραπάνω απόφασης προστίθεται υποπαραγράφος γ που έχει ως εξής:

"γ. Η λειτουργία θερινών κατασκηνώσεων για τα παιδιά των φορτοεκφορτωτών λιμένων και ξηράς".

Για την εκπλήρωση του παραπάνω σκοπού δύναται να αγοράζονται από το Λογαριασμό Προστασίας Φορτ/τών και Λιμενεργατών (Λ.Π.Φ.Λ.) κατάλληλοι οικοπεδικοί χώροι για την ανέγερση κτιριακών και λοιπών έργων εγκατάστασης.

Μέχρις ότου υλοποιηθεί ο ανωτέρω σκοπός δύναται με δαπάνες του Λ.Π.Φ.Λ. να αποστέλλονται τα παιδιά των φορτοεκφορτωτών σε κατασκηνώσεις δημόσιου τομέα".

2. Στην παράγρ. 2 της ως άνω απόφασης προστίθεται και παράγραφος 6 που έχει ως εξής:

" 6. Οι όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας των κατασκηνώσεων καθώς και αποστολής των τέκνων φορτ/τών σε κατασκηνώσεις του Λ.Π.Φ.Λ. ή ευρύτερου δημόσιου τομέα, η διάθεση των αναγκαίων κονδυλίων από το Λ.Π.Φ.Λ. για την εκπλήρωση του παραπάνω σκοπού, η διαδικασία αγοράς οικοπεδικών χώρων για την ανέγερση των αναγκαίων κτιριακών και λοιπών έργων εγκατάστασης και εξοπλισμού, καθώς και κάθε συναφής λεπτομέρεια καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας".

II. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 της απόφασης 14949/30-5-89 όπως συμπληρώνονται με την παρούσα δεν εφαρμόζονται για τους φορτοεκφορτωτές ξηράς Αθηνών, Πειραιά και Θεσσαλονίκης.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και να κυρωθεί με νόμο.

Αθήνα, 28 Σεπτεμβρίου 1989

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Θ. ΠΑΠΑΜΑΡΓΑΡΗΣ"

Άρθρο 26

Κυρώνεται από τότε που εκδόθηκε η αριθ. ΔΙΠΠΠ/Φ.1/9390 Υπουργική Απόφαση που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 768/Β/25-10-1988 και της οποίας το κείμενο έχει ως εξής:

"Αριθ. ΔΙΠΠΠ/Φ.1/9390

Προσλήψεις προσωπικού στο δημόσιο τομέα σύμφωνα με τους νόμους 1648/1986 και 1735/1987

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των ν. 1648/1986 (ΦΕΚ 147) και 1735/1987 (ΦΕΚ 195).
2. Ότι, για την καλύτερη εξυπηρέτηση του σκοπού στον οποίο αποβλέπει το σύστημα των προσλήψεων προσωπικού στο δημόσιο τομέα που καθιερώθηκε με τους ν. 1735/1987 και 1648/1986, κρίνονται ως αναγκαίες συγκεκριμένες συμπληρωματικές ρυθμίσεις, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

1. Μετά την τρίτη λέξη "..... καλώς", στον έβδομο στίχο της παραγράφου 6 του άρθρου 8 του ν. 1735/1987 και πριν από τη λέξη "και" προστίθεται η φράση "10 μόρια", όταν ο χαρακτηρισμός είναι "καλώς".
2. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 1 του ν. 1648/1986 προστίθεται τελευταίο εδάφιο, ως εξής:
"Ομοίως προστατεύονται και πολύτεκνοι γονείς με 4 τέκνα ή ένα από τα τέκνα τους και όχι περισσότεροι από ένα μέλος της οικογένειας, αν δεν υπάρχουν υποψήφιοι πολύτεκνοι γονείς ή τέκνα τους του προηγούμενου εδαφίου".
3. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 1648/1986 προστίθεται η εξής φράση:
"και τέκνα αναπήρων και θυμάτων πολέμου και τέκνα αναπήρων αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης του ν. 1285/82 (ΦΕΚ 115).
4. Η φράση με τις λέξεις "και αναπήρους", στον τέταρτο στίχο της περίπτωσης β' της παραγράφου 11 του άρθρου 3 του ν. 1648/1986, που αρχίζει μετά την τελευταία λέξη "περιόδου" στον τρίτο στίχο της ίδιας παραγράφου και τελειώνει πριν από την λέξη "της" του τέταρτου στίχου αντικαθίσταται ως εξής: "τέκνα αναπήρων και θυμάτων πολέμου, ως και τέκνα αναπήρων αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης του ν. 1285/1982 και προστατευόμενους".

Άρθρο 2

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και να κυρωθεί με νόμο.

Αθήνα, 4 Οκτωβρίου 1988

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Α. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ"

Άρθρο 27

Κυρώνεται από τότε που εκδόθηκε η αριθ. 130558/12-6-1989 (ΦΕΚ 471/τ.Β΄ της 16-6-1989) απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Εσωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών, Εργασίας και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το κείμενο της οποίας έχει ως εξής:

"ΚΟΙΝΗ ΑΠΟΦΑΣΗ
ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ, ΕΘΝ. ΑΜΥΝΑΣ,
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν. 1558/85 "Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα" (ΦΕΚ 177/Α/85).
2. Την γνώμη της Ειδικής Επιτροπής που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 14 του Ν. 1505/84.

Την ανάγκη λήψης πρόσθετων μέτρων για βελτίωση των συνθηκών εργασίας και του εργασιακού χώρου γενικότερα των εργαζομένων στα Μηχανογραφικά Κέντρα του Δημοσίου των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α.

Α π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε

1. Χορηγείται στους εργαζόμενους μπροστά σε οθόνες οπτικής καταγραφής μία ημέρα αδείας μετ' αποδοχών ανά διμήνο πέραν της κανονικής, ύστερα από αίτηση του εργαζόμενου.

Το δικαίωμα αυτό θα πρέπει να ασκηθεί εντός του συγκεκριμένου διμήνου άλλως χάνεται.

2. Καθίσταται υποχρεωτική η απομάκρυνση των εγκύων από τις οθόνες οπτικής καταγραφής και η αλλαγή θέσης εργασίας τους για όλο το διάστημα της κύησης.
3. Καθιερώνεται 15λεπτα διαλείμματα κάθε δύο ώρες κατά την διάρκεια του ωραρίου για όσους εργαζόμενους απασχολούνται μπροστά σε οθόνες πάνω από 4 ώρες την ημέρα συνολικά ή κάνουν διορθωτική εργασία ασχέτως αριθμού ωρών.

Τα διαλείμματα αυτά δεν συσσωρεύονται.

Για όσους παίρνουν ήδη διάλειμμα μισής ώρας, το διάλειμμα αυτό συμψηφίζεται με το παραπάνω χωρίς σύρρευση.

Δεν δικαιολογείται διάλειμμα για άλλες κατηγορίες εργαζομένων πλην των αναφερομένων στην παράγραφο 1.

4. Βελτιώνονται οι συνθήκες εργασίας σε όλα τα μηχανογραφικά κέντρα με τα εξής τεχνικά μέτρα:

α) Εγκατάσταση κλιματισμού - αερισμού, όπου απαιτείται, η βελτίωση του υφισταμένου με προγραμματισμό και έγκριση σχετικών δαπανών, μελετών και έργων από το τρέχον έτος σε κάθε φορέα.

β) Διενέργεια ειδικών μελετών αντιμετώπισης του θορύβου σε κάθε μηχανογραφικό κέντρο, η ανάθεση των οποίων θα γίνει το τρέχον έτος ή ο προγραμματισμός και η έγκρισή τους το αργότερο το επόμενο έτος για κάθε φορέα.

γ) Για την επίτευξη εργονομικών ρυθμίσεων προμήθειες και εγκαταστάσεις, κατά το τρέχον έτος, των παραπάνω στοιχείων που θα χρησιμοποιηθούν από τους εργαζόμενους μπροστά σε οθόνες:

- Ρυθμιζόμενα και περιστρεφόμενα καθίσματα
- Υποπόδια
- Ρυθμιζόμενα αναλόγια κειμένου
- Ρυθμιζόμενες κουρτίνες
- Κοινά φώτα και όχι φθορισμού ύστερα από αίτημα των εργαζομένων
- Εξασφάλιση σκούρων επιφανειών στα τραπέζια
- Εξασφάλιση χώρου μπροστά στο πληκτρολόγιο ή ειδικού πλαισίου για τη στήριξη του χεριού.

5. Καθιερώνεται με ευθύνη της διοίκησης του κάθε μηχανογραφικού κέντρου, διενέργεια σεμιναρίων επιμόρφωσης για τους κινδύνους και τα μέτρα προστασίας των εργαζομένων μπροστά σε οθόνες και οπωσδήποτε τη διενέργεια σεμιναρίων πριν την ανάληψη εργασίας από νέους υπαλλήλους.
 6. Καθιερώνονται προληπτικές ιατρικές εξετάσεις για όλο το προσωπικό που εργάζεται μπροστά σε οθόνες από Ιατρό Οφθαλμίατρο και Ορθοπεδικό, μία φορά το χρόνο ή και όταν παρίσταται ανάγκη κατά περίπτωση. Μέχρις ότου προσληφθούν Γιατροί Εργασίας στους κατά τα ανωτέρω φορείς οι παραπάνω εξετάσεις θα διενεργούνται από γιατρούς στρατιωτικών νοσοκομείων.
 7. Παρέχονται ειδικά γυαλιά, όταν αυτό συσταθεί από τον Οφθαλμίατρο καταβάλλοντας το κόστος αγοράς από την ασφάλιση του δημοσίου.
- Η απόφαση αυτή που θα κυρωθεί με νόμο να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΠΟΝΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ
ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝ. & ΚΟΙΝ. ΑΣΦ/ΣΕΩΝ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΠΑΝ. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
Ι. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ
Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ

Άρθρο 28

1. Με Προεδρικό διάταγμα που προτείνει ο Υπουργός Εργασίας, μπορεί να κωδικοποιηθούν σε ενιαίο κείμενο, υπό τον τίτλο «κωδικοποίηση διατάξεων για συλλογικές συμβάσεις και διαπραγματεύσεις» όλες οι ρυθμίσεις του παρόντος νόμου, του ν. 3239/55 «περί τρόπου ρυθμίσεως των συλλογικών διαφορών εργασίας, συστάσεως κ.λπ.», του ν.δ. 1198/72 «περί του τρόπου ρυθμίσεως των όρων αμοιβής και εργασίας του επί σχέσει εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικού του Δημοσίου κ.λπ.» όπως συμπλήρωσαν, έστω και εμμέσως. Κατά την κωδικοποίηση αυτήν επιτρέπεται η νέα διάρθρωση της νομοθετικής ύλης, η συγχώνευση άρθρων και προσθήκη νέων, η φραστική διευκρίνιση και η διόρθωση και προσαρμογή της ορολογίας, αρκεί πάντοτε να μην αλλοιώνεται η έννοια των ισχυουσών διατάξεων.

Η κωδικοποίηση αυτή γίνεται από επταμελή επιτροπή, που συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και περιλαμβάνει ανώτερους υπάλληλους του Υπουργείου Εργασίας και λειτουργεί εκτός ωρών εργασίας των Δημοσίων Υπηρεσιών.

Εισηγητής χωρίς ψήφο, ορίζεται υπάλληλος της Διευθύνσεως Δ3 του Υπουργείου. Επίσης στην επιτροπή μπορούν να προστεθούν και δύο επιστήμονες ειδικοί στα εργατικά ή κοινωνιολογικά θέματα.

2. Για τη διευκρίνιση κάθε χρήσιμης λεπτομέρειας στην εφαρμογή αυτού του νόμου, εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Εργασίας.

Άρθρο 29

1. Οι περιπτ. α' β' και ζ' της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 1597/1985 (Α' 68) αντικαθίστανται ως εξής:

«α. Η παραγωγή της πραγματοποιείται από Έλληνες ή από νομικό πρόσωπο εγκατεστημένο στην Ελλάδα και του οποίου ο νόμιμος εκπρόσωπος είναι Έλληνας.

β. Το πρωτότυπο της ταινίας είναι ελληνόγλωσσο και έχει σενάριο και διαλόγους γραμμένους στην ελληνική γλώσσα, από συγγραφέα Έλληνα ή ελληνικής καταγωγής, ασχέτως μέρους των διαλόγων που έχουν γυριστεί σε άλλη γλώσσα όπως επιβάλλει το σενάριο ή έχει σενάριο γραμμένο από συγγραφέα υπήκοο των χωρών μελών της ΕΟΚ το οποίο πρέπει να μεταφραστεί στην ελληνική γλώσσα.

Σε περίπτωση συμμετοχής ξένου ηθοποιού είναι απαραίτητη η μεταγλώτισή του στην ελληνική γλώσσα.»

«ζ. Το σύνολο του εργατικού προσωπικού είναι Έλληνες και έχουν ασφαλιστεί στο Ι.Κ.Α. ή άλλο δημόσιο ασφαλιστικό οργανισμό ή σε ένα από τα καθεστώτα κοινωνικής ασφάλισης που ισχύουν στα άλλα κράτη μέλη της Ε.Ο.Κ.».

2. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 5 του ν. 1597/1986 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Για την εφαρμογή των διατάξεων της ανωτέρω παραγράφου, οι πολίτες κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας εξομοιώνονται με τους Έλληνες πολίτες.

3. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Κινηματογραφίας μπορούν να εξαιρεθούν κριτήρια που ορίζονται στην παράγραφο 1, εκτός από αυτό που αφορά στην υποχρέωση έκδοσης του πρωτοτύπου της ταινίας στην ελληνική γλώσσα.»

4. Οι παρ. 4 και 5 του άρθρου 7 του ν. 1597/1986, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«4. α. Κάθε χρόνο καταβάλλεται στους επιχειρηματίες αιθουσών προβολής ταινιών ποσό ίσο με ποσοστό 20% του ειδικού φόρου που εισπράχθηκε από τα εισιτήρια που πραγματοποίησε η αίθουσα στη διάρκεια του χρόνου.

β. Αν η αίθουσα έχει προβάλει ταινίες που οι διάλογοι της πρωτότυπης τελικής μορφής τους είναι στην ελληνική γλώσσα ασχέτως μέρους των διαλόγων που έχουν γυριστεί σε άλλη γλώσσα, όπως ενδεχομένως επιβάλλει το σενάριο, το ποσοστό αυξάνεται σε 30% για μια εβδομάδα προβολής, σε 40% για δύο και σε 55% για τέσσερις εβδομάδες προβολής. Κατά την προβολή ελληνικών ταινιών στη χειμερινή περίοδο, η αίθουσα πρέπει να έχει συμπληρώσει πλήρες δώρο πρόγραμμα με ταινία μικρού μήκους.

γ. Τα πιο πάνω ποσοστά (εδαφ. α και β) καταβάλλονται όταν η αίθουσα πραγματοποίησε μέχρι 100.000 εισιτήρια. Για τα εισιτήρια πάνω από 100.000 δεν καταβάλλεται οποιοδήποτε ποσό.

5. Τα ποσοστά που προβλέπονται στην παράγραφο 4 μπορούν να αναπροσαρμόζονται κάθε τρία χρόνια με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού.»

Άρθρο 30

Στις κατηγορίες των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 του ν. 780/1978 περιλαμβάνονται και οι Τεχνικοί Τύπου Αθηνών και Θεσσαλονίκης.

Άρθρο 31

Από 1-1-1991 καταργείται η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 14 του ν.δ. 3755/1957 «περί αυξήσεως αναδρομικώς των αποδοχών των μισθωτών, τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του ν. 3239/1955 κ.λπ.».

Άρθρο 32

1. Η παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 1469/1984 τροποποιείται ως εξής:

«4. Σε περίπτωση εργασίας αυτών που παίρνουν το επίδομα τύπου σύνταξης με βάση τη διάταξη του άρθρου 42 του ν. 1140/1981 και των επιμέρους αποφάσεων που έχουν εκδοθεί, καταβάλλεται ολόκληρο το δικαιούμενο ποσό του επιδόματος από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς».

2. Στην παρ. 13 του άρθρου 18 του ν. 1759/1988 προστίθενται:

«ορθοπεδικών μηχανημάτων και βοηθημάτων».

Άρθρο 33

Το οριζόμενο από το άρθρου 24 του ν. 1545/1985 (ΦΕΚ 91/Α της 20-5-85) ανώτατο όριο αποζημίωσης αυξάνεται από την ισχύ του παρόντος στο ποσό του ενός εκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) δραχμών.

Άρθρο 34
Μετάταξη – μεταφορά προσωπικού

1. Επιτρέπεται η μετάταξη τακτικών υπαλλήλων α) από υπουργείο σε υπουργείο ή σε ν.π.δ.δ. ή ο.τ.α., β) από ν.π.δ.δ. σε Υπουργείο ή άλλο ν.π.δ.δ. ή ο.τ.α., γ) από ο.τ.α. σε υπουργείο ή ν.π.δ.δ. ή άλλο ο.τ.α., και δ) από φορείς του δημόσιου τομέα των περιπτώσεων γ', ε', στ' και ζ' της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982, όπως ισχύει, σε υπουργείο, ν.π.δ.δ. και ο.τ.α., ύστερα από σύμφωνη γνώμη των οικείων υπηρεσιακών συμβουλίων, εφ' όσον για οποιονδήποτε λόγο πλεονάζουν στην υπηρεσία στην οποία ανήκουν οργανικώς. Η μετάταξη γίνεται και χωρίς αίτηση των υπαλλήλων.
2. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρ. 2-10 του άρθρου 20 του ν. 1735/1987.
3. Έκτακτο προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, φορέων του δημόσιου τομέα των περιπτώσεων γ', ε', στ' και ζ' της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982, όπως ισχύει, εφ' όσον με οποιονδήποτε τρόπο πλεονάζει, μπορεί να μεταφέρεται, με αίτηση ή χωρίς αίτηση, σε υπηρεσίες του Δημοσίου, ν.π.δ.δ. και ο.τ.α. και να κατατάσσεται σε κενές θέσεις, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, εφ' όσον έχει τα γενικά και ειδικά τυπικά προσόντα που προβλέπονται για τις θέσεις αυτές. Αν δεν υπάρχουν κενές θέσεις, η κατάταξη γίνεται σε προσωποπαγείς θέσεις με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, αντίστοιχης εκπαιδευτικής βαθμίδας, οι οποίες συνιστώνται αυτοδικαίως με την απόφαση μεταφοράς κατά ειδικότητα και αριθμό ίσο με τον αριθμό των προσώπων που θα καταταγούν σ' αυτές. Για το συνολικό αριθμό των θέσεων αυτών κατά ειδικότητα εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του αρμόδιου για την πρόσληψη οργάνου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι πιο πάνω προσωποπαγείς θέσεις καταργούνται αυτοδικαίως μόλις κενωθούν με οποιονδήποτε τρόπο. Το παραπάνω προσωπικό διέπεται από τις διατάξεις του Κεφ. Γ' του ν. 993/1979 ή του ν. 1188/1981, προκειμένου για το προσωπικό των ο.τ.α., όπως ισχύουν.
4. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 13, 14, 15 εδάφ. α', 16, 17 και 18 του άρθρου 20 του ν. 1735/1987.
5. Οι διατάξεις των παρ. 3 και 4 δεν εφαρμόζονται σε φορείς του δημόσιου τομέα που δεν είναι βιώσιμοι, ιδίως λόγω πτώχευσης ή θέσης υπό εκκαθάριση.
6. Οι διατάξεις της παρ. 1 εφαρμόζονται και για τη μεταφορά προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, ν.π.δ.δ. και ο.τ.α. που πλεονάζει για οποιονδήποτε λόγο στην υπηρεσία στην οποία ανήκει οργανικώς. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρ. 3 και 4.
7. Όταν η μετάταξη ή μεταφορά γίνεται σε κενή θέση ή συνιστώμενη προσωποπαγή θέση, καταργείται με την απόφαση μετάταξης ή μεταφοράς η θέση που κατέχει ο μετατασσόμενος ή μεταφερόμενος υπάλληλος.
8. Ο αριθμητικός κατά κλάδο ή ειδικότητα καθορισμός του πλεονάζοντος προσωπικού γίνεται με απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης και του οικείου υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης και του οικείου υπουργού, ύστερα από γνώμη επιτροπής που συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης από:
 - α) έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Προεδρίας της Κυβέρνησης,
 - β) έναν εκπρόσωπο του οικείου Υπουργού,
 - γ) έναν εκπρόσωπο του οικείου ν.π.δ.δ. ή ο.τ.α. ή άλλου φορέα του δημόσιου τομέα,
 - δ) έναν εκπρόσωπο της αντιπροσωπευτικότερης δευτεροβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης που καλύπτει τους εργαζόμενους του οικείου φορέα,
 - ε) έναν εκπρόσωπο της Α.Δ.Ε.Δ.Υ. ή της Γ.Σ.Ε.Ε.Οι λεπτομέρειες της συγκρότησης και ο τρόπος λειτουργίας της επιτροπής καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης, ύστερα από γνώμη της Α.Δ.Ε.Δ.Υ. και της Γ.Σ.Ε.Ε., με δυνατότητα καθορισμού κοινού συνδικαλιστικού εκπροσώπου για περισσότερους φορείς, καθώς και κοινού εκπροσώπου περισσότερων φορέων.

9. Με απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης που εκδίδεται μετά από γνώμη της Α.Δ.Ε.Δ.Υ. και Γ.Σ.Ε.Ε., καθορίζεται η διαδικασία και τα κριτήρια για τον ατομικό καθορισμό του πλεονάζοντος του προσωπικού, καθώς και τα κριτήρια και η διαδικασία για την κατανομή του προσωπικού αυτού σε υπηρεσίες που έχουν ζητήσει την κάλυψη αναγκών τους με μετάταξη ή μεταφορά προσωπικού. Αν η Α.Δ.Ε.Δ.Υ. ή η Γ.Σ.Ε.Ε. δεν εκφέρει τη γνώμη της μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από τότε που θα παραλάβει το σχέδιο της πιο πάνω απόφασης, η απόφαση εκδίδεται και χωρίς τη γνώμη της Α.Δ.Ε.Δ.Υ. ή της Γ.Σ.Ε.Ε. Η απόφαση της παραγράφου αυτής εκδίδεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήψη της γνώμης της Α.Δ.Ε.Δ.Υ. και της Γ.Σ.Ε.Ε.

Προτεραιότητα στις μετατάξεις ή μεταφορές πλεονάζοντος προσωπικού έχουν οι υπάλληλοι που έχουν υποβάλει σχετική αίτηση, ύστερα από εκτίμηση των προβαλλόμενων στην αίτηση λόγων.

Ως κριτήρια για τον ατομικό καθορισμό του πλεονάζοντος προσωπικού λαμβάνονται ιδίως ο συνολικός χρόνος υπηρεσίας, η οικογενειακή κατάσταση, η ηλικία, η συνυπηρέτηση ή επαγγελματική εγκατάσταση συζύγων και οι σπουδές τέκνων σε σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

10. Οι διατάξεις της παρ. 6-10 του άρθρου 17 του ν. 1586/1986 εφαρμόζονται και για τους υπαλλήλους που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού.
11. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων, πλην της παρ. 10, ισχύουν για δύο έτη από τη δημοσίευση του νόμου αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
12. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του νόμου αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα κριτήρια μετάθεσης των υπαλλήλων που υπάγονται στον υπαλληλικό κώδικα, η προτεραιότητα των κριτηρίων με βάση συντελεστές αξιολόγησής τους (σύστημα μορίων), η διαδικασία των μεταθέσεων και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Για κλάδους προσωπικού υπηρεσιών με ιδιομορφίες λειτουργίας μπορεί να εκδίδεται ξεχωριστό προεδρικό διάταγμα με πρόταση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης και του οικείου υπουργού.

Άρθρο 35

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει ένα μήνα μετά από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με δυνατότητα παράτασης του χρόνου αυτού κατά ένα μήνα ακόμα με απόφαση του Υπουργού Εργασίας των, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις. Ειδικά οι διατάξεις των άρθρων 17 και 18 του παρόντος ισχύουν από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 7 Μαρτίου 1990

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ**

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
Ν. ΘΕΜΕΛΗΣ**

**ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΘΕΟΔ. ΝΤΕΓΙΑΝΝΗΣ**

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
Θ. ΚΑΤΡΙΒΑΝΟΣ**

**ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
Γ. ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΗΣ**

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Γ. ΑΓΑΠΗΤΟΣ**

**ΓΕΩΡΓΙΑΣ
Γ. ΛΙΑΠΗΣ**

ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝ.

ΙΩ. ΚΟΥΚΙΑΔΗΣ

**ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
Κ. ΣΤΑΜΑΤΗΣ**

**ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Γ. ΜΕΡΙΚΑΣ**

**ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
Γ. ΜΥΛΩΝΑΣ**

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 8 Μαρτίου 1990

**Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Κ. ΣΤΑΜΑΤΗΣ**